

HEEMKUNDE-KRING
'AMALIA VAN SOLMS'

Baarle-Hertog-Nassau

Heemkunde-kring 'Amalia van Solms' stelt zich ten doel zich actief bezig te houden met het erfgoed van onze gemeenten met de bedoeling:

- onze kennis ervan te vergroten
- het waardevolle uit vroegere tijden te behouden en te beschermen
- de verzamelde gegevens vast te leggen voor het nageslacht.

De kring verzamelt hiertoe informatie over velerlei onderwerpen uit de historie van Baarle, Castelré, Ulicoten en Zondereigen in de ruimste zin des woords.

Heemkunde-kring 'Amalia van Solms'
'HEEMHUIS'
Kerkstraat 4
2387 Baarle-Hertog

Bank: 10.38.94.969 Rabobank Baarle-Nassau
789-5615466-57 BAC Baarle-Hertog

Overname van artikelen of gedeelten ervan uit deze publikatie is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de auteur.

Nieuwsbrief

Heemkunde-Kring "Amalia van Solms"

Baarle Hertog-Nassau

verschijnt 4x per jaar

Redactie: Jos Jansen, Herman Janssen, Fons Raeijmaekers, Antoon van Tuijl en Ed Ragas (coördinator)

Redactieadres: Het Heemhuis, Kerkstraat 4, 2387 Baarle-Hertog

9e jaargang no.4

december 1994

Inhoud:

Voorwoord	A. Jacobs	126
Van de Redactietafel	Redactie	127
Terug in de tijd met een bekend transportmiddel	B. Willemen	128
30 jaar geleden (14)	A. Raeijmaekers	140
Amalia was in Japan	A. van Tuijl	148
In den Houvast	A. Vinckx	149
Merkwaardigheden (3)	A. van Tuijl	152
Arme Amalia (14)	A. van Tuijl	154

Het bestuur en de redactie wensen alle leden en hun familieleden

**Zalig Kerstfeest
en een
Voorspoedig en Gezond
1995**

Voorwoord

Nu het jaar er alweer bijna opzit kunnen we terugblikken op een actief jaar voor onze vereniging. Velen van onze leden waren werkzaam in een of andere werkgroep of leverden hand- en spandiensten bij de renovatie van de brandweergarage en kolenhok. Over enkele van deze werkgroepen wil ik het nog even hebben.

De werkgroep Ulicoten heeft zich ingezet om de festiviteiten in het kader van 550 jaar Ulicoten op een bijzondere wijze te organiseren. De opening op Hemelvaartsdag met de plechtige hoogmis, de presentatie van het jaarboek 'Tussen Bollekens en Bremer' en de opening van de tentoonstelling stonden in de belangstelling bij de Ulicotense bevolking. Velen waren ook aanwezig bij de andere activiteiten die de werkgroep organiseerde.

Vanuit onze vereniging heeft de Werkgroep 40-45 actief meegewerkt aan het omvangrijke programma in het kader van Baarle 50 jaar bevrijd. Zij hebben er mede voor gezorgd dat het bevrijdings- en herdenkingsprogramma vlekkeloos is verlopen. Tal van oorlogsveteranen konden mede door hun inzet Baarle bezoeken. De tastbare herinneringen, in de vorm van de monumenten, zullen er voor zorgen dat onze dankbaarheid jegens onze bevrijders nooit verloren gaat.

De werkgroep Heemkalender heeft ook dit jaar weer voor een prachtige kalender gezorgd. Het is onze achtste kalender al. Daar kunnen we ook trots op zijn. Dit jaar aandacht voor het toneel en via de prachtige afbeeldingen kunnen we vaststellen dat de verenigingen op dit gebied hun mannetje stonden. Vele leden gaan als verkoper op pad en we kunnen ook dit jaar weer rekenen op vele kopers. De vele kopers bedankt voor deze wijze van ondersteuning en de verkopers bedankt voor de vrije tijd die jullie erin moet steken om ze te verkopen.

Door alle drukte met de bevrijdingsactiviteiten zijn onze renovatieplannen niet volgens schema verlopen. Wij zullen deze, na goedkeuring door de gemeente Baarle-Hertog, weer zo snel mogelijk oppakken. Afronding van de werkzaamheden kan dan in het voorjaar plaatsvinden.

Als afsluiting van dit jaar voor iedereen de beste wensen voor het nieuwe jaar in een goede gezondheid. Tot kijk op onze nieuwjaarsreceptie op woensdagavond 4 januari 1995.

Uw voorzitter, Ad Jacobs

Van de redactietafel

Wordt dit de laatste Nieuwsbrief? Ja, u leest het goed! Dit zou inderdaad de laatste Nieuwsbrief wel eens kunnen zijn, want de redactieraad buigt zich op dit moment over een nieuwe naam voor ons kwartaaltijdschrift. Het ligt in de bedoeling de nieuwe naam te gebruiken met ingang van de tiende jaargang van 1995. We moeten dan tevens nieuwe omslagen laten drukken en dat is het ideale moment om ook de nieuwe naam te introduceren. We zijn net als u benieuwd wat het gaat worden.

Met de nieuwe naam zal ook de inhoud van het tijdschrift veranderen. Nu is het meer een mededelingenblad cq. clubblad. We willen er meer een echt heemkunde-tijdschrift van maken. Graag zouden we van u, als leden, vernemen wat u eigenlijk allemaal in een dergelijk tijdschrift verwacht. Uw suggesties zijn van harte welkom.

Ook wordt u van harte uitgenodigd om mee te denken over een nieuwe naam voor ons tijdschrift. We zoeken een duidelijke naam die betrekking heeft op heemkunde en op Baarle. Als je de naam noemt, moet het voor iedereen duidelijk zijn dat het blad uit Baarle afkomstig is. Wij zijn benieuwd naar uw suggesties.

Wij wensen u veel leesplezier met deze laatste Nieuwsbrief.

De redactie

Terug in de tijd met een bekend transportmiddel

door Bert Willemen

Als amateuronderzoeker speur je graag naar allerlei bijzondere zaken uit het verleden, vooral als dit ook nog raakvlakken heeft met jezelf. Door een stamboomonderzoek naar de familie Willemen kwam ik erachter dat mijn overgrootvader, dit was Adriaan Willemen, in Gilze rondging met de oliekar. Deze ontdekking was het begin van mijn hobby, namelijk het opsporen en verzamelen van allerlei gegevens over het transportmiddel 'de hondekar'. Bij het onderzoek van mijn familie kwam ik erachter dat mijn overgrootvader met een hondekar petroleum ventte. Zo stond ook hij, in Gilze beter bekend als 'Joan d'n olieboer', als vergunninghouder geregistreerd. De kennis die bij het onderzoek is opgedaan kan men ook overbrengen op andere geïnteresseerden. Allereerst is het verstandig dat de opgedane kennis met het opgespoorde materiaal over het onderwerp zoveel mogelijk op papier vastgelegd wordt. Hierin kan men dan ook foto's/afbeeldingen en de interviews met de diverse personen over dit onderwerp opnemen. Ook mag men in dit geheel niet een verantwoorde bronverantwoording overslaan. Zo ontstond ook mijn rapport: 'De hond en de hondekar'. Dit is allereerst aan de redactie van 'De Mulder', het heemkundige tijdschrift van de heemkring 'Molenheide' uit de gemeente Gilze en Rijen, aangeboden. Men heeft hieruit de relevante gegevens uit hun gemeente gepubliceerd. In de beginjaren negentig kwam het contact tussen de hoofdredacteur, de heer R. Haak, van het tijdschrift 'Onze Hond' en mij tot stand. Dit blad had inderdaad interesse in het rapport 'de hond en de hondekar' en zo werd het er in maandelijks afleveringen gepresenteerd aan de hondenliefhebbers. Op het gepubliceerde rapport over de hond en de hondekar in het genoemde tijdschrift kwamen allerlei interessante reacties van lezers van dit blad binnen. Ook hadden enkele projectleiders van een tweetal tentoonstellingen interesse in dit onderwerp. Zo werd van mij de medewerking gevraagd voor de tentoonstelling 'Dieren als werknemer. Beestachtig.' gehouden in het Natuur Historisch Museum te Tilburg. Ook aan de tentoonstelling 'Aanslaan is betalen' in het Belastingmuseum uit Rotterdam werd assistentie verleend. Als reactie op een krantenrecentie van 'Brabants Dagblad' over deze laatste tentoonstelling kwam het contact tussen de uitgeverij van de bekende serie van oude ansichten, te weten de Europese Bibliotheek te Zaltbommel, en mij tot stand. Men had in-

teresse om over het onderwerp de hond en de hondekar een boekje in hun bekende serie uit te gaan geven. Zo werd dit idee rond de carnavalsdagen van 1993 geboren. Het was de opdracht aan mij om als auteur zo geschikt mogelijk fotomateriaal te selecteren en bij de verschillende onderdelen van dit onderwerp teksten te schrijven. Volgens afspraak werd ruim voor de datum van 'deadline' het manuscript met het bijbehorende fotomateriaal bij de uitgever aangeleverd. Enkele maanden later, intussen was het einde van 1993 genaderd, rolde het boekje met als titel: *'De hond en de hondekar in oude ansichten'* van de pers. Intussen was de opdracht aan het adres van de auteur om een reclame-campagne te organiseren en te houden rond de uitgave van dit boek. Door mij werden, als auteur, boekenfolders verspreid en interviews met de lokale pers over het uitgekomen boek gehouden. Als hoogtepunten van de reclame-campagne is ondermeer te vermelden, het geven van radio interview bij de lokale omroep 'Oosterhoutse Radio en Televisie Stichting' ('O.R.T.S.') in een live-uitzending vanuit een café in Oosterhout. Het houden van een radio-gesprek voor een tijdsduur van één uur tussen de presentator van de 'Lokale Omroep Dongemond' in Raamsdonk en mij als auteur van het verschenen boekwerk. Maar het hoogtepunt was eigenlijk wel de overhandiging van het 'eerste exemplaar' van het boek 'de hond en de hondekar in oude ansichten' aan de 'Raad van Beheer op Kynologisch gebied in Nederland'. Dit alles gebeurde op de groteinternationale hondententoonstelling, 'De Winner' op 4 december 1993, in de R.A.I. te Amsterdam. Voorafgaande aan dit alles werd samen met de hond 'Wammes', zijn begeleider en A. Pijpers (in de figuratie van petroleum-venter uit de jaren twintig) allen uit Gilze, en mij een demonstratie met de hond en de hondekar verzorgd.

Foto van A. Pijpers als petroleum-venter uit Gilze, in de 'Historische optocht' van 5 juli 1992 ter gelegenheid van '1000 jaar Gilze'. De kar was in bruikleen van het karrenmuseum 'De Kieken-hoeve' uit Essen (België). (Foto: Collectie B. Willemen, Rijen)

Hiermee werd weer even de nostalgie van de petroleumman met hondekar uit het verleden aan de toeschouwers getoond.

De hondekar (algemeen)

Tot in de jaren twintig van onze eeuw kwam de hondekar vrij algemeen voor. De trekkracht van de hond bleek de mens goed van dienst te kunnen zijn. Ingespannen voor, onder of achter de kar liet de mens de hond voor hem werken. Allerlei lasten en vrachten werden zo per hondekar vervoerd. Er waren allerlei soorten en maten. Hondekarren waren vooral populair bij bakkers, groenteboeren, kruideniers, melkventers, slaggers, looiers, petroleum-venters en boeren.

'Rustende hond met hondekar'. Een zogenaamde boeren-hondekar met melkbussen. Rondom deze wagen enkele kinderen en op de achtergrond zien we de melkende boerinnen. (Foto: Collectie B. Willemen, Rijen)

Vanaf de jaren dertig verdwijnt de hondekar meer en meer uit het straatbeeld. Er waren andere vervoersmiddelen in zwang gekomen. Bovendien was de regelgeving rond de inzet van trekhonden in de loop der jaren een stuk scherper geworden.

De hondekar in het leger

In het kader van de oorlogvoering eind 19e eeuw/begin 20e eeuw werd de hond verschillende functies toebedacht zoals : koerier, bevoorradener en als verkenner. Door de leiding van het toenmalige Nederlandse leger zijn allerlei plannen en studies gemaakt om de hond en de hondekar te kunnen gaan gebruiken. Tijdens de jaren 1914-1918 vervulden meer dan 1200 trekhonden zo hun militaire dienst in Nederland, soms onder de meest moeilijke omstandigheden. Prenten en foto's van trekhonden vertellen ons dat tijdens de eerste wereldoorlog in het leger voor een mitrailleur- of munitiewagen werden gespannen. Een hond moet zonder moeite 150 kg. kunnen trekken. Daarvoor werd een speciaal honderas gefokt, de *Matin Belge*, bedoeld om zware prestaties te kunnen leveren. Van dit honderas was door de reeds verrichte onderzoeken bekend geworden dat deze dieren een gewicht van 200 tot 300 kilo in kleine draf konden trekken. Oude filmbeelden uit die tijd laten ons ondermeer de omvang/grootte en de trekkracht van deze honden zien. Bij de demobilisatie van het veldleger in de periode 1918-1919 werden ze uitgespannen en verder afgedankt. Een tehuis hadden ze niet meer en zo werden ze verkocht aan de meestbiedende. De trouwe 'oud-gedienden' trokken de burgermaatschappij in, en eindigden hun hondebestaan onder de knarsende tweewielige kar van een voddeman, groenteboer, enz. In het Leger- en Wapenmuseum in Delft is een opstelling van zo'n honden-tractie uit het Nederlandse leger van deze periode te zien.

De hondekar in dienst van Tante Pos

Door de Nederlandse postdiensten werden ook trekhonden ingezet. Officieel werd bij de PTT de hondekar in 1912 ingevoerd, bekend is echter dat in ieder geval al in 1850 honden werden gebruikt voor het vervoer van allerlei vrachten voor 'tante pos'.

De hondekar en de petroleumventer

Een opvallende verschijning in het straatbeeld van vroeger was de petroleumventer, die bij de plaatselijke bevolking beter bekend stond onder de naam 'dun olie-boer'. Zij leverden bij de mensen de bekende bronolie. Door de trekkracht van de hond te gebruiken werd het vele sjouwwerk dat zij moesten verrichten wat lichter. De opkomst van elektriciteit deed de rest, verminderde vraag naar de petroleum of olie, waardoor de bezorg-afstanden voor de olieboeren met hun transportmiddel steeds groter werden. De trekhond werd vervangen door het trekpaard en zo kon ook de hondekar op stal.

De hondekar in de kunst

Een aantal kunstenaars heeft zich door de hondekar laten inspireren. Diverse werken hierover zijn op schilderijen vastgelegd, andere in de vorm van tekeningen of zijn door een beeld vereeuwigd.

De hondekar in de reclame

Een andere vorm waarin de hond en de hondekar gebruikt werd, was voor reclamedoelinden. 'Plaatjes' van de hond met de hondekar kun je tegenwoordig op de meest uiteenlopende plaatsen in de commercie tegenkomen, van op een broodzak tot op een nota van een café.

Overtredingen met de hondekar

Om zo'n hondekar te mogen rijden moest men aan een aantal verplichtingen voldoen. Men had een vergunning nodig ingevolge de *'Trekhondenwet van 1910'*. Honden werden behalve als waakhond ook gebruikt voor het verrichten van allerlei werkzaamheden. Voor een hondekar moest vanaf 1911 een vergunning worden afgegeven door de gemeente. Dieren die een eeuw geleden vaak onder erbarmelijke omstandigheden werden gehouden en waartegen de Anti-trekhondenbond scherp ageerde. Een onderwerp voor een pamflet van de bond spreekt van *'de Schande van Hollands Wegen'*. De trekhondenwet van 1910 zorgde ervoor dat trekhonden het iets beter kregen. Bakkers, petroleumventers en postboden maakten gebruik van de hondekar. De veldwachter was belast met het toezicht. Met een houten schoftmeter controleerde hij of de aangespannen honden wel groot en sterk genoeg waren om hun last te trekken. Zo blijkt uit het gemeente-archief van Baarle-Nassau dat er voor een aantal personen in 1911 een vergunning ingevolge de *'Trekhondenwet'* is afgegeven.

Er waren veel mensen die een vergunning hadden en dus ook een hondekar bezaten, waarvoor één of meer honden liepen. Dankzij de goede zorg van de gemeente-archivaris is het ons gelukt om een afschrift van een keuringsrapport te verkrijgen. Het gaat hier om het rapport van de hond, een langharige bouvier, die onder de karliep en waarvan de eigenaar Adrianus van Dirven was, de toenmalige directeur van het zuivelfabriek in Baarle-Nassau.

Afgifte rijkaarten
trekhondenwet

De afgegeven art. 2 der Trekhondenwet worden in het daaraan bestemde register als fonden van een fondenboek ingeschreven de navolgende personen aan wie bij de inschrijving tevens een nummerbewijs wordt afgegeven, ungerien allen voldoen aan de voorbeschijft, tusschen de lichamelijke gesteldheid, de maet der fonden, het tung der fonden en het gedeelte bij eigenaarschap van bestemde gestelde

1:	Vollen Adrianus	Ulicoten	C 63
2:	Ackerweke van den	Wed. J. P.	C 21
3:	Trots Petrus	Dorp	A 144
4:	Timmermans Jan	Loveren	A 86
5:	Stendels August	Loveren	A 82
6:	Moerkops Antonius	Loveren	A 83
7:	Wiss Augustinus	Loveren	A 85
8:	Eijlers Wilhelmus	Orens	B 381
9:	Wissas Pieter Jan	Loveren	A 84
10:	Verheijen Franciscus	Dorp	A 62
11:	Vollen Adriaan	Dorp	A 151
12:	Smijts Petrus	Ulicoten	C 64

3 Strokschrijven:

Werd afgegeven:

2 Gelykde strokschrijven van belastingd. 1911 n. 36-37.

Sticht men aan de 1ste zijde wordt de verpanding gesloten.

T. Burgemeester e. Wethouders Vooremsd.

RAPPORT omtrent de uitkomsten van het onderzoek van een door

naam van den houder: Antonius Adrianus J. Dirven

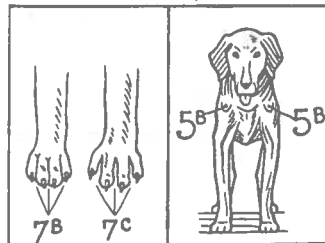
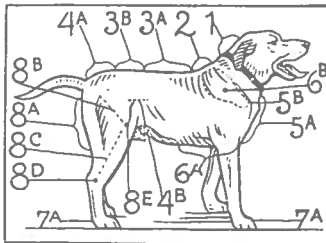
beroep: Directeur Coöp. Melkfabriek

wonende alhier

straat enz.: Nieuwstraat A 39

ter keuring aangeboden hondekar met hond(en) en tuig(en).

a	Worden de honden één of ander de kar gespannen?	Onder de kar.
b	Aantal der bij de kar te gebruiken honden	Één.
c	Omschrijving van de honden. (Het maken van een signalement is noodig, opdat in de toekomst kan worden nagegaan of een bepaalde hond inderdaad is goedgekeurd. Vermelding voldoende, aangezien dit bewijs gemakkelijk verloren kan gaan.)	is noodig, opdat in de toekomst kan worden nagegaan, van het signalement alleen op het nummerbewijs is niet
	Geslacht	vrouwelijk
	Haarleur	zwart n. grijs
	Langharig of kortharig	langharig
	Soort	bovler
	Schofthoogte (in centimeters)	64 cm
	Breedte vóórborst tusschen middelpunten der boegen (Zie e 5)	14 1/2 cm
	Vermeedelijke leeftijd	3 jaar
	Andere kenmerken	korte staart
	Voldoen de honden aan de vereischten, dat zij niet zijn kreupel, aan huidziekte lijdende, gewond, zichtbaar drachtig of zoogend? (Er dient in het bijzonder op getuit te worden, dat zich ook onder het tuig en onder de voetolen geen wonden bevinden.)	Ja.
	Zijn de honden volwassen? (Als kenmerk kan o. m. gelden, dat bij een volwassen hond de ontvortanden steeds eenigzins zijn afgesleten.)	Ja.
	Is de schofthoogte ten minste 60 centimeter bij honden één de kar, en 50 centimeter bij honden onder de kar gespannen? (Zie onder c.)	Ja.
	Hebben de honden geen geringere breedte gemeten tusschen de middenpunten (5 B) der boegen dan 14 centimeter?	Neen.
	Hebben de honden geen andere dan de hiervoor genoemde eigenschappen of afwijkingen in lichaamsbouw en verkeerden zij niet in een toestand, die het dior als trekhond kennelijk ongeschikt maken?	Neen.
e	Voldoen de honden voorts aan de volgende vereischten van lichamelijke geschiktheid voor gebruik als trekhond? (De tusschen haakjes geplaatste nummers komen overeen met die op de onderstaande verklarende afbeeldingen.)	
	1 Korte hreede, zware nek (1) krachtige hals	Ja.
	2 Breede schoft (2) (deel van den rug tusschen de schouderbladen)	Ja.
	3 Rechte, breede, gespierde rug (3 A) korte, rechte, breede lendenen (3 B)	Ja.
	4 Breed, gespierd kruis (4 A); smalle gevulde flanken (4 B)	Ja.
	5 Breede vóórborst (5 A)	Ja.
	6 Gewoefde, diepe borst (6 A), gespierde, voldoende vastliggende schouder (6 B)	Ja.
	7 Krachtig gebouwd, rechte voorbenen	Ja.
	8 Korte, ronde klauwen (7 A), niet gespreide teenen (7 B in tegenstelling tot 7 C) met ronde, niet weke zwolksensens	Ja.
	9 Goed gebriekt (8 A), lange, slink gespierde dij (8 B) en schenkel (8 C); spronggewrichten (8 D) laag bij den grond bij goeden stand van de achterbenen (de broek is de spiermassa aan den achterkant van dij en schenkel de schenkel is het deel van den achterpoot tusschen knie (8 E) en spronggewricht)	Ja.
	10 Krachtige gewrichten	Ja.

n. o. 2420 vmi

Het keuringsrapport van een trekhond. In dit geval van Antonius Dirven, directeur van de Melkfabriek 'De Hoop' in Baarle-Nassau.

Nadat het keuringsrapport was afgegeven en hond en kar waren volgens de wet in orden bevonden, dan werd er ook een puntenlijst afgegeven dat de eigenaar recht gaf om een vergunning te verkrijgen ingevolge de Trekhondenwet.

In de praktijk kwam het regelmatig voor, dat het met de wetsvoorschriften van de Trekhondenwet niet zo nauw werd genomen. Deze voorschriften waren in de wet zeer duidelijk omschreven en door middel van de afbeelding uiteengezet.

De toezicht op de naleving van de wet was een taak van de politie-agenten, gemeenteveldwachters en rijksveldwachters. Uiteindelijk werd in 1961 bereikt, dat de trekhond wettelijk werd verboden. Op de laatste dag van dat jaar werden de laatste dieren in dienst van hun baas voorgoed uitgespannen. Met de opheffing van de *'Trekhondenwet'* in 1962 trad de *'Wet op de Dierenbescherming'* in werking.

De hondekar bij speciale gelegenheden

Aan de hand van allerhande reacties blijkt dat het onderwerp over de hond en de hondekar nog bij veel mensen in Nederland en België leeft. Zo zijn er in België diverse musea's die in hun collectie prachtige exemplaren van hondekarren bezitten, zoals het : 'Provinciaal Museum van het Bulskampveld' te Beernen, 'Openluchtmuseum Bokrijk' te Genk, Karrenmuseum 'De Kiekenhoeve' te Essen. Enkele Nederlandse musea bezitten ook hondekarren. Ook zijn er schrijvers uit België actief geweest om boekwerkjes uit te geven, waarin diverse afbeeldingen van hondekarren/trekhonden vermeldt staan. Enkele bijzondere uitgave's zijn : 'Melkmeisjes en Hondekarren', 'Oude Belgische beroepen in Beeld', 'Met kar en wagen', 'Hondekar, een verdwenen straatbeeld'. Een aantal Belgische hondekarliefhebbers heeft in 1989 de 'Vlaamse Trekhonden Vereniging met hond en kar' opgericht. Hun doel is : de typische karakteristieke eigenschap van het trekken van een hondekar, zoals destijds (van ca. 1920 tot ca. 1950) het hondegespan nog op de Vlaamse wegen kon aantreffen, het behoud van de hond als trekhond of karhond ter harte nemen, jonge honden opleiden tot trekhond, regelmatig activiteiten organiseren met de hondekar en de hond, deelnemen aan optochten bij heemkundige-/folkloristische-/ambachtelijke gelegenheden. De leden hebben zelf hun eigen hondekarren die ze meestal in hun vrije uurtjes gerestoreerd hebben,

Nummerbewijs Trekhondenwet 1910 (Staatsblad nr 208)

gemeente Baaie-Nassau datum 13-8-1950 nr 2.

Burgemeester en wethouders van voormelde gemeente verklaren, dat Antonius Adrianus J. Dirven wonende in die gemeente Nieuwstraat A 39 heden in het daartoe bestemde register onder bovenvermeld nummer is ingeschreven, als houder van een hondekar.

Signalement van de bij deze kar te gebruiken hond(en):

Geslacht	<u>mannelijk</u>		
Haarkleur	<u>bruin</u>		
Langharig of kortharig . .	<u>langharig</u>		
Soort	<u>Mechelse herder</u>		
hoofthoogte (in cm)	<u>59 cm.</u>		
Breedte vóórborst tussen middelpunten der boegen . .	<u>15 cm.</u>		
Vermoedelijke leeftijd . . .	<u>2 jaar</u>		
Andere kenmerken	<u>geen</u>		
Tespannen vóór of onder de kar	<u>rijder kar</u>		

Burgemeester en wethouders voornoemd

[Handwritten signatures]

Periode van de keuringsambtenaar	Datum van herkeuring	Uitslag der herkeuring van de hierboven aangegeven hond(en)	
	19		
	19		
	19		
	19		
	19		

Dit document verklaart dat

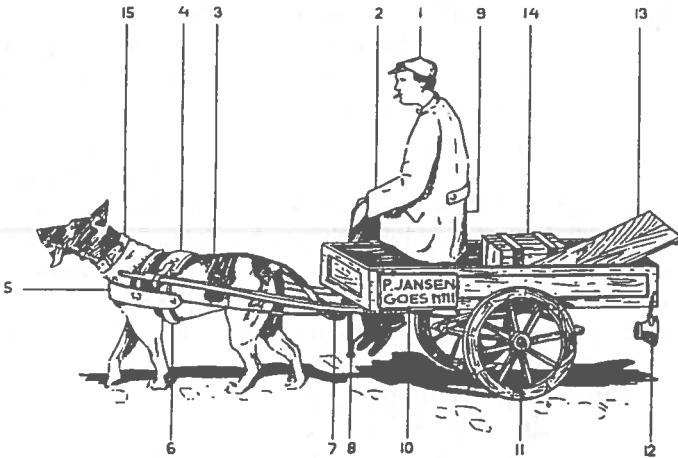
De burgemeester

Voorzitter van de raad van toezicht

Het nummerbewijs ingevolge de Trekhondenwet van 1910.

en er zijn in totaal 25 leden actief met hun honden en treden zowel individueel als in clubverband, bij een aantal verschillende activiteiten. De toekomstplannen van de vereniging richt zich in het komende jaar ook op hun 5-jarig bestaan in 1995. Voor meer informatie over deze vereniging kan men terecht bij : Vlaamse Trekhonden Vereniging 'Met hond en kar', Algemeen-secretariaat : Luc Briers, p/a : Doornaardstraat 78, 2160 Wommelgem in België. Ook in Nederland is een soortgelijke vereniging op dit terrein werkzaam. Men draagt de naam van: 'Berner wägeli team' en werkt met het honderas Berner Sennehond die van origine een trekhond is voor het vervoer van melkbussen van boerderij naar de kaasmakerij. Dat gebeurt nog steeds met melkkarretjes of 'wägeli'. Het 'Berner Wägeli team' werd samen met enkele liefhebbers in de herfst van 1989 opgericht en bestaat uit een twaalf-tal leden met honden die de beschikking hebben over ongeveer 20 hondekarren/- wagens en een originele Oost Duitse hondeslee. Bij het demonstratieteam staat voorop dat de hond er aardigheid in moet hebben. Het Wägeli team is heel voorzichtig met het aanspannen van de honden en wanneer zij dat voor demonstraties doen, dan gaan de baasjes gehuld in Zwitserse klederdacht. Wil een beginnening starten met deze hobby, dus het rijden met hond en hondekar, dan is het verstandig zich goed te laten informeren, adviseren over dit boeiende onderwerp. Informatie over het 'Berner Wägeli team' kan men verkrijgen bij : Fam. Dunk, Mardoerastraat 5, 3818 CS Amersfoort. Het komt de laatste tijd steeds vaker voor dat men nu nog 'de hond en de hondekar' uit het verleden kan bewonderen. Zo zijn er in Nederland jaarlijks een aantal evenementen, waarvan de toeschouwers nog kan genieten van dit bijzondere vervoermiddel uit onze 'historie'. Enkele jaren achtereen wordt in de plaats Zuidwolde het 'Kar-ga-door-festijn' op elke 3e zaterdag van de maand augustus gehouden. De optocht van de allerlei vormen van vervoer en transport, is een unieke folkloristische optocht uit het straatbeeld van 1850-1950. In het Brabantse Rijsbergen wordt ieder jaar op de 1e zaterdag van de maand augustus een 'Boerendag' georganiseerd. Naast de diverse boerenwagens, rijtuigen, enz. is hier ook de hondekar te regelmatig te vinden onder de deelnemers. In de provincie Noord-Brabant heeft men enkele jaren achtereen een aantal evenementen georganiseerd die een 'historisch' karakter hadden. In Gilze werd in 1992 diverse festiviteiten georganiseerd die in het teken stonden van het feest '1000-jaar Gilze'. Eén van de vele hoogtepunten in dat jaar was de 'Historische Optocht'. In deze optocht deelnemers uitgebeeld. Een van de individuele deelnemers reed als 'petroleum-venter' met de hondekar, waarmee hij een uitbeelding gaf van z'n grootvader, en liet met deze hondekar de tijd ook even stil staan. In 1993 herdacht de gemeenschap van 's Gravenmoer het 700-jarig bestaan van hun plaats. Zo wa-

ren er diverse en vele activiteiten die dat jaar in het teken stonden van dit jubileum. Zo werd er op 1 mei 1993 ook een 'Historische Optocht' gehouden. Dit zou een hoogtepunt van het jubileumjaar worden. De straten van 's Gravenmoer waren gevuld met historie. Naast de vele prachtige uitgedoste deelnemers (-sters), die verschillende tafereelen uit de vervlogen tijd uitbeelden, met of zonder vervoersmiddelen. Zo zagen we hier ook een tweetal exemplaren van een hondekar.

Bepaling van de Trekhondenwet van 1910

- 1 De geleider, leeftijd 14 jaar of ouder.
- 2 De geleider bevindt zich tijdens de rit op de kar, schriftelijke vergunning van den B.M., aantekening hiervan op het nummerbewijs.
- 3 Voor de kar maximum 3 honden naast elkaar (min hoogte 60 cM.) Onder de kar maximum 2 honden naast elkaar (min hoogte 30 cM.)
- 4 Draagrem ten minste 6 cM. breed.
- 5 Barstrem van ten minste 4 cM. breedte, reikende tot achter de voorpooten.
- 6 Buikrem van ten minste 4 cM. breedte.
- 7 Horizontaal gerichte strengen.
- 8 Steunsel, waardoor de hond ongedwongen kan liggen, zitten of staan.
- 9 In dezen zak bevindt zich het nummerbewijs, afgegeven door R. en W. van de woonplaats.
- 10 Naam van den houder en die van de gemeente, waaraan hij woonplaats heeft, alsmede het nummer van de inschrijving in geveerde 2wante letters en cijfers van 8 cM., op een wit bord ter rechterzijde van de kar, zoveel mogelijk naar voren bevestigd.
- 11 Een hondenkas u een voertuig, met één of meer honden gespannen.
- 12 De steeds bruikbare zindelijke drinkbak.
- 13 De doormatige ligplank.
- 14 De lading en de passanten moeten zich in evenwicht bevinden en het gewicht mag niet zóó groot zijn, dat het trekken kenlijk bij eenmatige inspanning verrijkt.
- 15 De haltsband, indien aanwezig, moet zijn van leder of van door den Minister goedgekeurd testelproduct.

De bepalingen van de Trekhondenwet van 1910

Medewerking gevraagd voor gegevens over hondekarren

Afbeeldingen, foto's, diverse andere vormen van gegevens, van bijvoorbeeld: bierwagens, bakkerswagens, postwagens, petroleumwagens, mitrailleur- of munitiewagens, ingespannen hondekarren met meerdere honden ervoor, andere soorten of vormen van hondekarren. Ook adressen van personen/instellingen die mogelijk aan de gevraagde informatie kunnen helpen zijn van harte welkom. Over de historie en allerlei gegevens rond dit bijzondere transportuit het verleden is een boek verschenen. Het draagt de titel: 'De hond en de hondekar in oude ansichten' (ISBN 90 288.57494), en is uitgegeven door de Europese Bibliotheek te Zaltbommel. Meer informatie hierover is verkrijgbaar bij: B. Willemen, Laagstraat 103, 5121 ZE Rijen, tel. 01612 - 25665 (privé, na 18.00 uur).

BRONNEN :

- *'De hond en de hondekar in oude ansichten'* van B. Willemen en uitgegeven door de Europese Bibliotheek in Zaltbommel.
- Gemeente-archief Baarle-Nassau
Inventarisnummer: 1047 B. en W. besluiten 1911.
- Gemeente-archief Baarle-Nassau
Gedeelte van het keuringsrapport ingevolge de 'Trekhondenwet' van A. Dirven uit Baarle-Nassau, dd. 08.05.1951
klassificatienummer: -1.765.41
- Gemeente-archief Baarle-Nassau
Puntenlijst ingevolge de 'Trekhondenwet' van A. Dirven uit Baarle-Nassau, dd. 08.05.1951
klassificatienummer: -1.765.41

Dertig jaar geleden (14)

A. (Fons) Raeijmaekers

Cuba-nieuws kermisprogramma oktober 1964

Maandagmiddag 5 oktober voetbalwedstrijd RKJB - Boerenbond. Aanvang 3 uur op het Gloria-UC terrein aan de Bredaseweg.

Dinsdag 6 oktober 8 uur v.m. melkwedstrijd voor leden van de BJB en RKJB. Zelf de koe meebrengen; zorg op tijd aanwezig te zijn.

9 uur: eindkeuring kalveropfokwedstrijd. De deelnemers moeten tijdig met hun kalveren aanwezig zijn.

9 uur: Aanvang trekkerbehendigheidswedstrijd. De deelnemers moeten hun eigen trekker meebrengen. De proef moet met dezelfde wagen afgelegd worden.

1 uur: oriëntatierit per fiets voor leden van de BJB en RKJB. Vertrekpunt: pakhuis NCB.

Handmelkcursus:

Voor hen die hiervoor nog belangstelling hebben, bestaat hiervoor nog de gelegenheid tot opgave tot en met zondag a.s. bij de secretaris van de RKJB.

Skelterraces te Baarle-Nassau

Zondag 4 oktober 1964 zal er sensatie en spanning zijn, want u kunt dan genieten van skeltersnelheidsraces. Deze races zijn geheel iets anders dan al het andere wat u tot nu toe ter plaatse en in de omgeving van skelteren hebt gezien. Bij deze wedstrijden worden zo'n snelheden ontwikkeld dat zelfs aan mensen met minder sterke zenuwen ten sterkste ontraden moet worden te gaan kijken. Een bezoek aan het wedstrijdterrein (Titus Brandsmastraat) zal gezien het sterke deelnemersveld zeker de moeite waard zijn. De organisatie heeft van de veertig bekendste coureurs van Nederland de inschrijvingen binnen. Daarnaast van 'n 10-tal renners uit België, Frankrijk, USA en Duitsland. De grootste verrassing kwam maandagmiddag binnen: een simpel telefoontje uit Duitsland Aken deelde de inschrijving van de drie Duitse topmannen mede. Wij wensen de organisatoren van BaHeNa veel succes en goed weer.

Kerkberichten parochie St. Remigius Baarle-Hertog

Woensdag 14 oktober 1964 beginnen de 'Onderonsjes voor onze jonge gezinnen'. De eerste les handelt over: Sexuele cultuur, bron van echtelijk geluk. We verwachten op dit eerste onderonsje al onze jonge vaders en moeders, die bekommerd zijn om hun gezin. Jonge vader en moeder, probeer om iemand in huis te hebben, die de kinderen kan bewaren tijdens uw afwezigheid voor deze les. Het loont de moeite en het zal u helpen om uw gezinsleven verder schoon te helpen uitbouwen.

Baarlese gebeurtenissen op de film

Donderdag 29 oktober 1964 wordt er in café M. Van Gestel in de Nieuwstraat een film vertoond voor de inwoners uit Baarle-Nassau-Hertog. Speciaal de Baarlese wielierliefhebbers, en die zijn er zeer veel, zullen die avond ongetwijfeld aan hun trekken komen.

Ongeveer een jaar geleden kwam bij Jan Gulickx, de sympathieke 'frutboer' uit Baarle, het idee op om enkele gebeurtenissen, die in Baol altijd in het middelpunt van de belangstelling staan, met eigen kamera te filmen.

Vol goede moed begon hij toen aan dit interessante karwei en resultaten kwamen reeds snel uit de bus. Zijn eerste opnames maakte hij van de aankomst in Baarle van de jaarlijkse voetgangersprocessie naar Scherpenheuvel.

Ook filmde hij een amateurwielervedstrijd, de overbekende Pruiementour en de ponymarkt nabij Hotel 'Rustoord'.

Het hoogtepunt van de film is, althans zeker voor de wielierliefhebbers, de aankomst van de Ronde van Frankrijk in het Parc des Princes te Parijs.

Een inwoner van Baol, Rik Wouters, leverde daarin een prachtige prestatie en dit was de reden voor Jan Gulickx en Wil de Greef om er opnames te gaan maken.

Schijnwerper op het N.K.V. Baarle-Nassau: barakconcours te Ulicoten

Op zondag 23 oktober organiseert de K.A.B. een barakconcours te Ulicoten in café Kusters ten bate van het door de K.A.B. geadopteerde missiegebied Dage in Kongo, waar Zuster Albertina van den Brandt werkzaam is. Beter kunnen wij thans schrijven: werkzaam was. Momenteel n.l. is Zuster Albertina thuis vanwege de dreigende wanorde. Een reden temeer om thans

royaal te steunen, waar de vraag dringt zich op: Hoe zullen ze hun missiegebied terugvinden, Op 't ogenblik is het nog goed, maar wie kan zeggen dat dit in dit gebied morgen nog zo zal zijn.

Ulicoten is gekend om zijn grote missieliefde!

Tenslotte: er zijn mooie prijzen te verdienen!

Baarlese Missievrienden voor u...

Door de Missienaaikring 'St. Salvator' van Baarle-Nassau werden enige misgewaden geschonken aan monseigneur Th. v.d. Elzen, Apostolisch Vicaris van Noord-Oost Congo, met als hoofdstad Doruma. Deze streek is zeer arm. De uitbreiding van het geloof begon onder deze arme negers goed te verlopen, doch thans heeft deze missiepost zeer veel te lijden van de opstandelingen, grotendeels opgeschoten jonge negers; wij zouden zeggen: 'Nozems!' Hoe zij aan wapens komen, is een raadsel, doch ze hebben er en zij terroriseren de hele missiepost! Alle vervoermiddelen van de missionarissen - auto's, motoren, bromfietsen en fietsen - zo onmisbaar voor hen, werden gestolen of vernield !!! Ook kerkgewaden e.d. De kerken zelf werden tot nu toe gelukkig nog gespaard.

Mgr. v.d. Elzen, die momenteel in Rome het Tweede Vaticaans Concilie bijwoont, stuurde van daaruit een schrijven.

Kerkberichten parochie St. Remigius Baarle-Hertog zondag Allerheiligen en maandag Allerzielen

Vanaf zondagmiddag tot maandagavond kunnen we een volle aflaat verdienen telkens we een kerk bezoeken en daar zes Onze Vaders en zes Weesgroeten en zes maal Glorie zij de Vader... bidden tot intentie van Zijne Heiligheid de Paus voor de zielen in het vagevuur. Ook wanneer we gedurende het oktaaf van Allerzielen het kerkhof bezoeken en daar bidden voor onze overledenen, kunnen we een volle aflaat verdienen. Er wordt ons gevraagd dat we zouden communiceren en het sacrament van de biecht ontvangen.

Konijnen-tentoonstelling te Baarle-Nassau

Zaterdag 14 en zondag 15 november werd in Baarle-Hertog in de bijzaal van zaal 'Olympia' een kringtentoonstelling van konijnen gehouden, die in alle opzichten geslaagd mag worden genoemd. Niet minder dan 10 verenigingen

uit Midden-Brabant hadden gezamenlijk 450 konijnen ingezonden. De organiserende vereniging 'Het Grenskonijn' had wederom voor een prachtige prijzentafel zorggedragen.

Herkrijging Nederlandschap door met niet-Nederlanders gehuwde vrouwen

De burgemeester van de gemeente Baarle-Nassau brengt onder de aandacht van belanghebbenden dat bij de wet van 14 november 1963, S. nr. 467, voor gehuwde vrouwen die met een niet-Nederlander zijn gehuwd, de mogelijkheid is geopend hun vroeger Nederlandschap te herkrijgen.

Baarle-Nassau, 16 november 1964.

Ulicotense Jonge Boeren hielden hun jaarvergadering

Op zaterdag 7 november 1964 hield de RKJB afdeling Ulicoten haar jaarvergadering in café Kusters te Ulicoten.

Vooraf werd in de parochiekerk een H. Mis opgedragen voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de vereniging, waarna het worstenbrood zich goed liet smaken.

Om 8 uur opende de voorzitter de vergadering met een gebed. Hij heette allen welkom, in het bijzonder de geestelijke adviseur Zeereerwaarde Heer Pas-toor Van Steen, de voorzitter van de Boerenbond de heer K. Jacobs, de technische adviseur de heer J.B. van Hoek, de directeur van de zuivelfabriek de heer A. van Oosterhout, het bestuur van de BJB, de CUBA-voorzitters en verder alle leden en in het bijzonder de nieuwe leden.

De voorzitter zei dat het nodig is dat er steeds goede nieuwe leden bij onze vereniging aansluiten. Het ledental loopt steeds terug. De laatste twee jaar iets minder. De boerenstand maakt nog maar 10 procent van onze bevolking uit. Het is daarom hard nodig dat wij ons godsdienstig, cultureel en vaktechnisch zo goed mogelijk ontwikkelen. De RKJB biedt hiervoor volop gelegenheid. Neem de kans waar. Voorts merkte hij op dat de RKJB bijna ieder jaar een andere voorzitter had. Dit is beslist geen winstpunt; nieuwe krachten moeten immers ook opnieuw leren.

Zondag 29 november komt St. Nicolaas naar Baarle

Op verzoek van Baarle's Bloei zal de H. Man ook dit jaar weer zijn traditioneel bezoek aan de beide Baarles brengen. Zijne Eminentie wordt ontvangen op het gemeentehuis van Baarle-Hertog, waarna een rondgang door de gemeente wordt gemaakt.

Aangezien het door het steeds groter worden van Baarle onmogelijk is door alle straten te trekken, is de route voor dit jaar als volgt bepaald: Kerkstraat, Nieuwe Belgische wijk, Molenstraat, Singel, Alphenseweg, St. Annaplein, Burg. de Grauwstraat, Generaal Maczeklaan, St. Janstraat, Chaamseweg, Burg. van Gilsestraat, Pastoor de Katerstraat, Stationsstraat, Nieuwstraat naar het patronaat. Hier zal de Sint de ouders met de kleine kinderen ontvangen. Tijdens de rondgang zal door enkele leden van Baarle's Bloei, geassisteerd door vrijwilligers, worden gecollecteerd.

Eiervereniging Ulicoten

Met deze berichten wij u dat er vanaf heden ledige eierkisten te bekomen zijn tegen de prijs van 1,25 gulden per stuk. Liefhebbers hiervoor kunnen zich vervoegen bij de pakhuis knecht, Ant. Oomen, alleen tegen contante betaling. Er zijn altijd nog ongeveer 75 kisten bij de pluimveehouders. Gelieve deze kisten uiterlijk volgende week, hetzij via de heer Konings of zelf in het pakhuis te brengen.

Grootse parochiedagen te Baarle-Nassau

U hebt op de preekstoel gehoord dat er in onze parochie gezinsavonden of liever parochieavonden zullen worden gehouden. Want het zullen niet alleen avonden zijn voor vaders en moeders, maar ook de grote jeugd, de alleenstaanden, de bejaarden zullen er bij betrokken worden. Heel de parochie, onze eigen parochiegemeenschap van O.L.Vrouw van Bijstand.

Ge weet dat er de laatste tijd heel wat veranderingen zijn gekomen in de uiterlijke beleving van ons katholiek geloof. Zulke diepe veranderingen zelfs en in zo'n korte tijd dat we af en toe echt de kluts kwijt raken. Vele nieuwigheden begrijpt ge misschien niet en met alles bent ge het misschien niet eens, evenmin als ik. Vooral de ouderen moeten zich toch wel eens afvragen: 'Hoe zit het nu en waar gaat dat heen?'

Evengoed als wij voelt ook de pastoor die onrust van veel onbeantwoorde vragen. Er kwelde hem een zorg en hij zocht naar een oplossing.

Met de parochiële Katholieke Actie en de paters van Seppe organiseerde hij het zo dat een groep mensen -en let wel: iedereen mocht mee- naar Seppe ging om daar enkele parochiedagen mee te maken. Maar de pastoor was niet tevreden en iedereen voelde en begreep dit. Het was heel mooi dat deze kleine groep dit alles meemaakte en een dieper inzicht kreeg in de hedendaagse problemen. Maar... hoe kan ik al mijn mensen laten profiteren van deze ontzaglijk grote geestelijke rijkdom?

Het antwoord was eenvoudig, al vraagt het heel veel werk: De Katholieke Actie moet thuis in Baarle-Nassau voor alle mede-parochianen hetzelfde organiseren als deze groep in Seppe heeft meegemaakt. En zo groeide het idee van de 'parochieavonden'. Telkens zal een kleine groep mensen worden uitgenodigd om een avond bij elkaar te komen. Zo zullen zowat 16 avonden worden gehouden. Hoe zo'n avond gevuld zal worden zal de pastoor nog wel bekend maken op de preekstoel of in de uitnodiging, die u persoonlijk krijgt. U zult er niet alleen moeten luisteren. Maar u zult er kunnen praten met iedereen, als parochianen onder elkaar. En dit op een gemakkelijke manier en niet onder leiding van pastoor, kapelaan of pater. Maar zo onder elkaar, met een man of tien rond een tafel, met een kop koffie voor u, zult ge voelen hoe heel de groep naar elkaar toegroeit en zult ge merken hoe ze samen de gesprekspunten zullen aanpakken....

Een avond die begonnen wordt met een H. Eucharistieviering in de kerk, in een intieme sfeer, kort bij elkaar, vooraan bij het altaar en waar ge ervaren zult dat ook de nieuwe wijze van Eucharistieviering een ontroerende gebeurtenis is.

Iedereen die deze kans uit onverschilligheid of gemakzucht ongebruikt voorbij laat gaan, kan er later gerust spijt van hebben. Maar wij geloven niet dat gij niet komt. Wij geloven wel dat al onze medeparochianen veel belangstelling, veel zorg en veel vragen hebben over allerhande hedendaagse problemen van gezin, parochie en Kerk.

Luchtbuksvereniging 'Willem Tell'

Na een harde en sportieve strijd van elf oefenavonden is er al menigeen met gespannen zenuwen aan de schietstand gekomen. Menigmaal is er al een steek gevallen omdat de zenuwen de baas waren over de schutter, maar ondanks dit alles is en blijft er de spanning heersen van het begin tot het eind. Indien er nog liefhebbers zijn om tot de luchtbuksvereniging toe te treden, kunnen zij zich opgeven bij A. v.d. Lindeloof, Stationsstraat.

Treffen tussen: Trouwe Kameraden en Nassau-ruiters

Op zondag 13 december 1964 start de Landelijke Rijvereniging 'Trouwe Kameraden' te Chaam met het altijd weer spectaculaire winterprogramma. Zondagmiddag om 1 uur zal het eerste treffen plaats vinden in de omgeving van het Zwartven. Hier zullen 'De trouwe kameraden' in een cross-country de strijd aanbinden met de 'Nassau'-ruiters uit Baarle-Nassau.

Aan mijn patiënten van Baarle en Omgeving

Na gedurende 42 jaar het werk van mijn Vader voortgezet te hebben, acht ik nu de tijd gekomen om de praktijk neer te leggen; Wegens mijn leeftijd moet ik, hoe hard dit mij ook valt, hiertoe overgaan.

Dr. W. van der Sande zal ik de nodige inlichtingen en bescheiden geven om mijn praktijk voort te zetten, zodat u op een ononderbroken verzorging kunt rekenen. Door mijn geregelde contacten, die ik met hem had en zal bijhouden, zal ik van uw wel en wee ook in de toekomst op de hoogte kunnen blijven.

Ik zal tot eind december 1964 nog huisbezoeken afleggen en tot 15 januari 1965 te mijnen huize te consulteren zijn.

Ik hoop dat u mijn beslissing zult begrijpen. Na 15 januari zult u geen beoep meer op mij kunnen doen.

Vele jaren heb ik getracht uw medische belangen zo goed mogelijk te behartigen. Voor het vertrouwen, dat ik van u heb mogen ondervinden, dank ik u van harte.

Het ga u allen goed.

Dokter J. Govaerts.

Pater van Tilburg neemt afscheid

Pater Alphons van Tilburg, die op 14 juli in Nederland op vakantie is gekomen -en na een maand verlof- voor meer dan negen weken in Rome heeft verbleven om als vertaler op het Generaal Kapittel van de Paters der Heilige Harten dienstbaar te zijn, zal zaterdag 19 december 1964 om 9 uur van Schiphol Amsterdam vertrekken om naar Hawaï terug te keren.

R.K. Boerenbond Baarle-Nassau

Dinsdag 8 december 1964 is de nieuwe bedrijfsgoederenwinkel, welke met medewerking van de CHV en onder leiding van de bouwkundige afdeling tot stand is gekomen, ingezegend door de Zeereerwaarde heer Pastoor Koenraadt. Woensdag 9 december is deze prachtige bedrijfsgoederenwinkel officieel geopend voor de leden van de Boerenbond.

Bron: Ons Weekblad 1964

Dr. Josef Govaerts tijdens een les voor de EHBO. Foto dateert van vóór 1960. Wie zien we op deze foto?

1. Jan Verheijen (Ulicoten), 2. Kees Segers, 3. Sooi van den Brandt, 4. Dokter Govaerts, 5. Kitty van Gompel, 6. Martha van Loon, 7. Anna Pemen, 8. Jeanne Fransen, 9. Tilly Pemen, 10. Cor Verheijen, 11. Franka van der Vloet, 12.?, 13. Louis Van der Ackerveeken, 14.?, 15.?, 16. Corrie van Tilburg. (Foto: Collectie Willy Govaerts)

Amalia was in Japan

Antoon van Tuijl

Amalia kan geen stap verzetten of wij hebben dat in de gaten. Zo wisten we te achterhalen (via het blad 'Kunstbeeld' *) dat zij in de voorbije zomermaanden in Japan was. Hoe kwam ze daar? Dat zit zo. In Nagasaki bestaat het zogenaamde 'Holland Village'. Als herinnering aan de unieke handelsbetrekkingen tussen Holland en Japan uit vroeger eeuwen heeft men er een stukje Holland nagebouwd. Een onderdeel van 'Holland Village' is een kopie van het paleis 'Huis ten Bosch'.

Het oorspronkelijke Huis ten Bosch - nu residentie van Koningin Beatrix - is gebouwd in opdracht van Amalia van Solms. Om haar salon te verfraaien liet zij zich portretteren door Gerard van Honthorst. Dit kunstwerk (zie afbeelding) is nu in bezit van het Centraal Utrechts Museum. Samen met een aantal andere kunstwerken van zeventiende-eeuwse meesters werd Amalia's portret deze zomer tentoongesteld in het Japanse Huis ten Bosch. Amalia ging niet voor niets! In ruil voor haar 'bezoek' leverden de Japanners een flinke financiële bijdrage aan de renovatie van het Utrechts museum.

Toegegeven, het bovenstaande is geen heemkunde, maar het gaat wel over 'onze eigen Amalia'!

(*) Kunstbeeld, tijdschrift voor beeldende kunst, juni 1994.

In den Houvast

Adriaan Vinckx

Onderstaand lied kregen we aangereikt door Cees Verschueren. Het werd oorspronkelijk geschreven door Adriaan Vinckx en is door zijn zoon Martinus Vinckx overgeschreven. Zo bleef het bewaard voor het nageslacht. Het gaat over het vertrek van Gust en Kees van Zon naar het bejaardenhuis St. Janshove. Zij hadden jarenlang het café 'In den Houvast' op de splitsing Voske/Heikant.

In den Houvast

*Bruidspaar en familie, allen die hier blij van geest
verenigd zijt al op dit dubbel feest
vandaag zijn wij hier allen te gast
in de vanouds bekende herberg 'In den Houvast'*

*Deez herberg hier gelegen langs de Poppelse baan
heeft misschien wel honderd jaar of langer bestaan
en kwam men langs hier, en had ge van dorst wat last
ze taptten nen groten pot bier hier 'In den Houvast'*

*Er stond hier nen biljart met op elke hoek een zak
om daar op te spelen dat heus niet gemak
voor die zakken diende bij 't spelen wel opgepast
op dien biljart die daar stond 'In den Houvast'*

*Dien biljart moet thans nog ergens op de zolder staan
maar Kees van Zon die haalt hem daar wel eens vandaan
want die staat daar maar in de weg en hij staat tot last
die oude biljart die eens stond 'In den Houvast'*

*Men schonk daar bij Tiste vroeger nen goede pot bier
en in de stal daar stond nog nen schonen stier
met een halve frank was het dekgeld gepast
van de KI hoorde men toen niet 'In den Houvast'*

*In de schuur staat nog de botermolen die draaide in 't rond
en die werd in gang gezet door nen grote hond
die bond men onder bij den molen vast
zo boterde men vroeger al 'In den Houvast'*

*Den reuzenboom voor het huis mogen we niet vergeten
veel voerlui hebben daar onder de paarden laten eten
en menigeen heeft er wel eens tegen geplast
daarom groeit die boom hier zo goed voor 'Den Houvast'*

*Daar tegen de muur ziet men de oude klok staan
reeds 130 jaar, maar nu wil ze niet meer gaan.
Jaan Kin die maakte eens die klok en kast
die hier nog staat al 'In den Houvast'*

*De WC heeft lang op de veurstal gestaan
maar helaas ze hebben hem daar weggedaan
want gebeurde dat ge eens had grote hast
de WC stond zo bij de hand al 'In den Houvast'*

*En in den hof zag men veel kersbomen staan
en er komen er alle jaren even veel aan
menigeen at meer dan hem goed past
want het zijn toch zo'n malse die kersen al van 'Den Houvast'*

*Den Castelse brouwer die leverde er veel gerstenat
en dronkte er wat veel van dan werde gij zat
in de Straat zat den brouwer eens met de wagen vast
als hij weer bier bracht al naar 'Den Houvast'*

*Op Hubertusdag werd er nen bieravond gegeven
van de jacht in Boerenhaai en dan was er pas leven
de heren van de Kievit die pachte daar de jacht in hei en mast
voor een ton bier op te drinken bij Tiste 'In den Houvast'*

*En als de Bedafse boeren een kalf naar de mart hadden gedaan
dan reden ze bij 't terugkomen wel eens bij Tiste aan
als ze dan naar huis reden hadden ze van den dorst geen last
die was wel geleest als ze verlieten 'Den Houvast'*

*Als zondagsavonds de laatste klant 't nog wat wilde rekken
dan begon moeder Jo om 10 uur de klok op te trekken
dan was ook gauw weg de laatste gast
en ging men rustig slapen al 'In den Houvast'*

*Veel jaren is het er al met de herberg gedaan
en hebben geen rokken hier meer over de vloer gegaan
ze wilden hebben van het vrouwvolk geen last
en boerden rustig met zen tweeën al 'In den Houvast'*

*En hadden ze voor 't boeren altijd een grote lust
nu gaan ze naar St. Janshove voor een welverdiende rust
daar worden ze zeer zeker goed opgepast
Gust en Kees die eens boerden al 'In den Houvast'*

opgetekend 15.11.1959 door Martinus Vinckx

Bestuursvergaderingen

De volgende bestuursvergaderingen in 1995 liggen onder voorbehoud van wijziging vast voor de volgende data:

16 januari, 20 februari, 20 maart, 17 april, 15 mei, 19 juni, 17 juli, 21 augustus, 18 september, 16 oktober, 20 november, 18 december

Leden die vragen of voorstellen hebben die ze aan het bestuur willen voorleggen, kunnen die indienen op het heemhuis Kerkstraat 4 2387 Baarle-Hertog.

Helpers schoonmaakploeg

Het heemhuis is een oud en waardevol gebouw. Stof en spinnewebben hebben echter weinig onzagg voor dit monument. Aan schoonmakers heeft men altijd en overal tekort. Wie wil een handje meehelpen aan het zuiver houden van het heemhuis?

U kan zich aanmelden bij Ineke van Strijp-van der Bok, tel. 014/ 699525.

Merkwaardigheden (3)

Antoon van Tuijl

Een heel vreemd voorwerp

En daar was ergens in oktober weer zo'n gezellige woensdagavond in het Heemhuis bezig... toen Ineke binnenkwam met een hand en een gezicht vol vraagtekens. Ze had een heel vreemd voorwerp gekregen en de eigenaar hoopte via Amalia aan de weet te komen wat hij eigenlijk in huis had.

Verschillende deskundigen bekeken en betastten het ding van alle kanten en het aantal vraagtekens groeide alsmaar aan.

Allerlei veronderstellingen vlogen door de kamer en werden even later vlot weer bestreden. Het eind van de situatie leverde alleen maar op: wie het weet mag het zeggen!

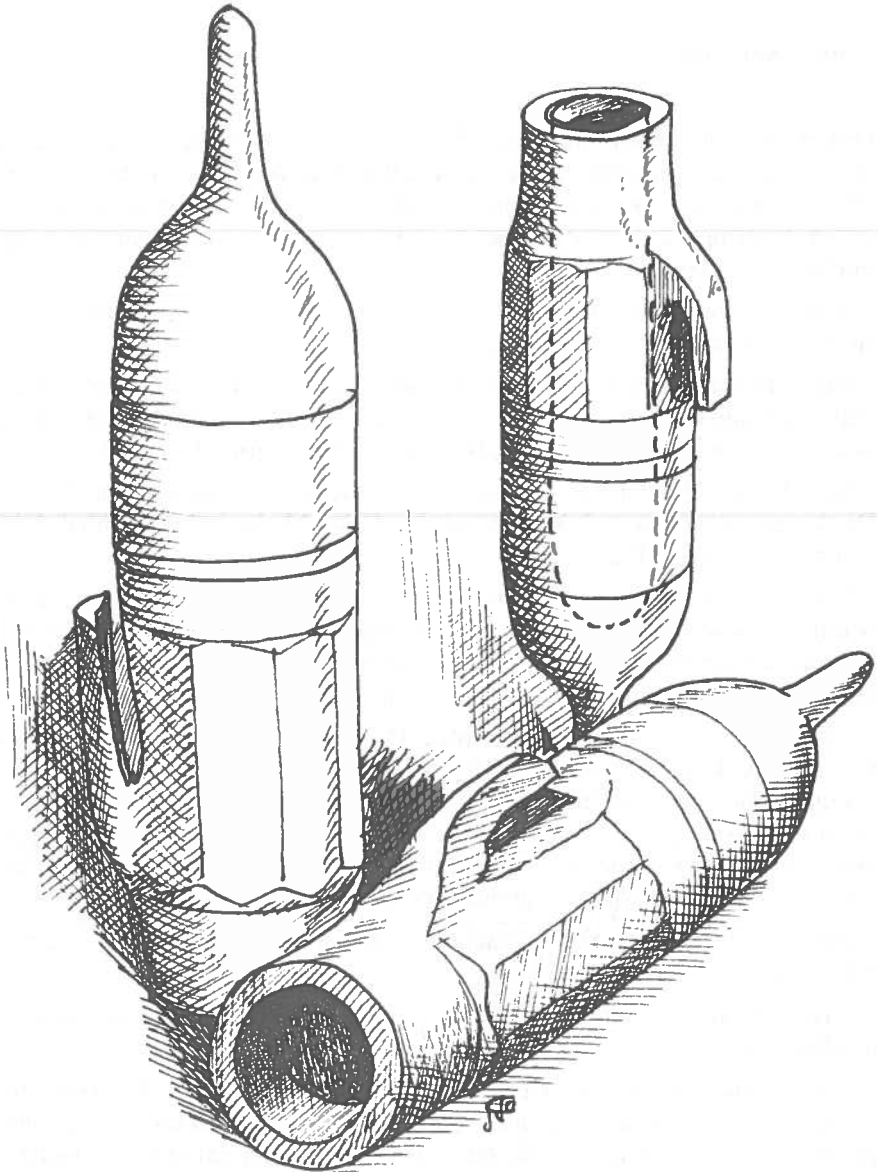
We hebben het voorwerp voor u uitgetekend in verschillende standen, zodat u het ook van meerdere kanten kunt bekijken.

Het hele ding is zesentwintig centimeter lang en heeft een breedte van zeven en een halve centimeter. Het is gemaakt van zacht hout. Dat zou wel eens lindehout kunnen zijn. Het weegt dan ook niet veel.

Je kunt duidelijk zien dat het voorwerp met zorg gemaakt is. Dat geldt alleen niet voor de 'haak' die eraan zit. De spleet tussen koker en haak is onafgewerkt en hakkelig. Velen dachten dat de haak gediend zou hebben om het voorwerp ergens aan te hangen. Dat klinkt heel logisch, maar het gekke is dat de gleuf geen slijtage vertoont.

We moeten niet vergeten te vermelden dat het voorwerp hol is. In een van de tekeningen is de uitholling met een stippellijn aangegeven. De bodem van de koker is praktisch onbeschadigd. Zij die dachten dat een slager - een huis-slachter bedoelen we - hierin zijn messen stak, kunnen moeilijk gelijk hebben. De scherpe messen zouden de binnenkant van de holte en de rand toch wel beschadigd hebben?

Kortom, wij kwamen en komen er niet uit. Maar... met zo'n driehonderdvijftig lezers van dit blad zou er best wel eens een stukje informatie los kunnen komen. Wie het weet mag het zeggen! Wij houden ons aanbevelen.

Arme Amalia (14)

Antoon van Tuijl

Ook deze keer nemen we onze lijst met schenkingen weer even door om u op de hoogte te houden en uit erkentelijkheid voor de schenkers. Zoals u weet, is deze rubriek voorbehouden aan geschonken voorwerpen. Maar wees ervan overtuigd dat we ook heel blij zijn met foto's, documenten, knipsels, boeken, enz., enz.

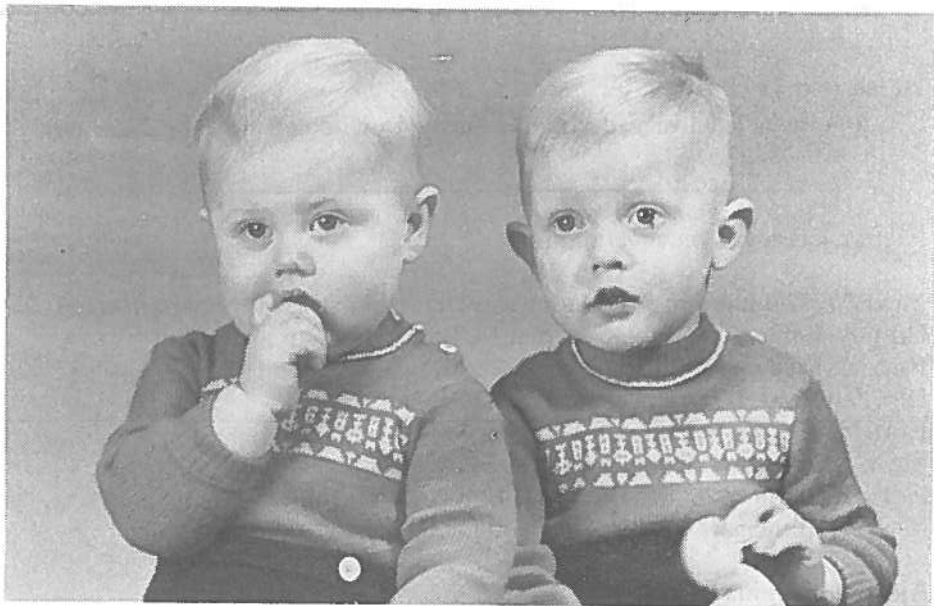
- Wout van den Broek bezorgde ons in het kader van de bevrijdingstentoonstelling een paar granaatscherven.
- Van Louis Verschueren kregen we twee metalen hakstukken en twee teenstukken zoals die vroeger onder zware schoenen geslagen werden. Hij bracht ook een versierd omhulsel mee, bedoeld voor een grote lucifersdoos.
- Van de familie Van den Brandt kregen we een fraaie kleurpotloodendoos. Die kreeg meteen een plaatsje in ons kinderhoekje in de benedenhal. We kregen eveneens twee fraaie benzineaanstekers.
- Van J. van de Heijning kregen we via Piet van der Flaas twee 8 cm. grote bruine aardewerken kruikjes. Waarschijnlijk zijn het oude medicijnpotjes. Er zijn merktekentjes op aangebracht. Ze werden gevonden in de omgeving van Meijerskuil bij de Goordonk. Dat is een plek met historie!!
- Fons Willemsen deed ook weer mee. Hij bracht ons zeven oude wegenkaarten. Heel leuk is het speldje wat hij schonk. Het heeft de vorm van een geel vlaggetje met een gouden randje en draagt de naam 'Bergere Pudding'. Dat roept herinneringen op. Ook kregen we van hem een klein zakhorloge. Het heeft een helder witte wijzerplaat met Romeinse cijfers en goudkleurige wijzertjes. De achterkant is versierd met gegraveerde plantvormen.
- Mevrouw Jansens-Sterkens bracht ons een oude handboormachine, die wel wat schade opgelopen heeft.
- René Wouters schonk ons een heel oude geruite 'neuzik' een soort omslagdoek.
- Mensen die van plan waren te verhuizen, bedachten op zeker moment dat er ergens onder het dak nog 'iets' moest zitten. De heemkundekring werd ingeschakeld en er kwamen drie oude geweren en een partij mitrailleurkogels tevoorschijn. Wij gaan zorgen dat deze spullen veilig bewaard worden.

- We komen nog een keer bij Fons Willemsen terecht. Hij geeft zijn ogen goed de kost en heeft veel contacten! Nu had hij een paar korrels moederkoren bij zich. (we zullen binnenkort in de rubriek merkwaardigheden wel eens iets vertellen over deze vreemde groeisels in de rogge). Verder kregen we ook een klein kunststof medaillon met de portretjes van Boudewijn en Fabiola. Door het medaillon te kantelen komt beurtelings het ene en het andere portretje tevoorschijn.

Dat was het voor deze keer. Alle schenkers heel hartelijk dank.

P.S. Juist voor het ter perse gaan dit nummer brengt de voorzitter nog een prachtige aanwinst binnen. Een volle schoendoos oude foto's! En niet zomaar... nee, echte atelier- en reportagefoto's van onze vroegere dorpsfotograaf Antoon Koijen. Ze stammen uit de periode 1948-1954. Wij beschouwen deze verzameling als een zeer waardevolle aanwinst voor ons fotoarchief. Hartelijk dank.

We drukken een leuke foto af uit deze 'oude doos'. Ra-ra, wie zijn dit?

Activiteitenkalender

december

Kersttentoonstelling in het Heemhuis. Thema de herders. Let op de aankondiging in Ons Weekblad.

18 december 1994

Lezing door Fekke van Dijk over 'beeldentaal' in Middeleeuwse schilderijen. Aanbidding van de herders en de aanbidding van de wijzen.
Aanvang 14.30 uur in het Heemhuis

20 december 1994

Lezing Fekke van Dijk (zie boven) 20.00 uur in het Heemhuis.

4 januari 1995

Nieuwjaarsreceptie Heemhuis van 19.00 tot 22.00 uur.

20 februari 1995

Algemene ledenvergadering De Steppe in Ulicoten aanvang 19.30 uur.

Nieuwe leden van onze vereniging

Mevr. M. Van Laarhoven, Pastoor van Herdegomstraat 14, Baarle-Hertog
Fam. A. Leijten, Korenbloemstraat 14, Baarle-Nassau
Fam. H. Leijten-van Dijke, Zandakker 4, Baarle-Nassau
Dhr. A. Govaerts, Stijgbeugelpad 6, 8300 Knokke
Fam. G. Plaisier, Schaluinen 11 b, Baarle-Nassau
Mevr. Luiten-Post, Schaluinen 11 b, Baarle-Nassau
Fam. J.H. Landman, Schaluinen 11 b, Baarle-Nassau
Mevr. C. Tuytelaars-Olieslagers, Oordeel Heikant 10, Baarle-Nassau

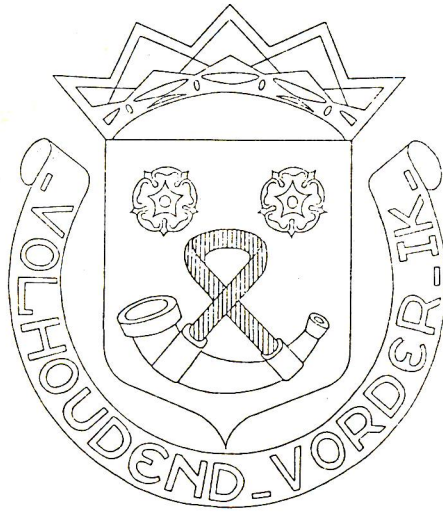
Allemaal van harte Welkom

DRAAGBARE WATERBRON.

Natuurlijk mineraalwater in een handig, licht, 2-literpak. Niet van plastic, maar van karton, zonder stoffen die het milieu aantasten. Een over-

vloedige bron zuiver, natuurlijk
mineraalwater zonder koolzuur. **BAR-LE-DUC**

Heemkunde-kring 'Amalia van Solms', Kerkstraat 4, 2387 Baarle-Hertog